

die zaak voor zichzelf te groot achten ondanks dat ze van en door God in Christus zijn gemijnd. Mede door deze genoemde pastorale nuances is W. a Brakel zo zeer geliefd binnen de Gereformeerde Gemeenten (in Ned) door zielen met stiekeme bekeringen die deze pastorale nuances tot leerstellingen zijn gaan verheffen. Lees dan maar eens wat Brakel in zijn Redelijke Godsdienst schreef over het waar zaligmakende geloof, en over de rechtvaardiging door het geloof in Jezus Christus. Dit zijn immers beslist geen misschientjes, en evenmin voor tweeërlei toepassing uitlegbaar geweest. In ditzelfde opzicht en perspectief schreef William Guthrie in zijn bekende pastorale werk Des Christens Groot Interest, vertaling J. Valk uit Leersum, op blz. 33 het volgende:

1. Het is een misvatting te denken dat iedereen die in Christus is, ook weet dat hij in Hem is, want velen zijn waarlijk begenadigd, en hebben een goed recht op het eeuwige leven, die dat niet goed weten, totdat het later wordt gezien: Deze dingen worden geschreven aan hen die geloven, opdat zij mogen weten dat zij een recht hebben op het eeuwige leven (1 Joh. 5:13), dat is, opdat zij mogen weten dat zij gelovigen zijn. En dus wordt hier verondersteld dat zij het tevoren niet wisten.
2. Het is een misvatting te denken dat allen die tot de kennis van hun aandeel in Christus komen, een gelijke mate van zekerheid hieromtrent bereiken. De een kan zeggen dat hij verzekerd is dat noch tegenwoordige noch toekomstige dingen hem van de liefde van God kunnen scheiden (Rom. 8:39). Een ander komt slechts zover; ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp, Markus 9:24.
3. Het is misvatting te denken dat ieder die een sterke overreding van zijn aandeel bereikt, die ook altijd behoudt, want hij die vandaag van de HEERE kan zeggen dat Hij zijn Toevlucht is (Psalm 91:2), en zijn Deel (Psalm 119:57), zal op een andere tijd zeggen dat hij afgesneden is (Psalm 31:23), en zich afvragen of de waarheid van Gods belofte in eeuwigheid zal feilen (Psalm 77:9).
4. Het is ook een misvatting te menen dat ieder die een goede kennis van zijn genadestaat bereikt, alle tegenwerpingen die ertegen worden ingebracht, formeel kan beantwoorden. Hij mag dan toch aan de slotsom vasthouden: "Ik weet Wien ik geloofd heb", 2 Tim. 1:12. Er zijn weinig gronden van de christelijke religie waarvan vele mensen zo overreed zijn, dat zij in staat zijn die tegen alle argumenten van het tegendeel formeel te handhaven. En toch mogen en zullen zij onwrikbaar aan hun bevinding vasthouden. Aldus is het ook in het geval waarover het hier gaat.
5. Het is geen geringere misvatting, zich in te beelden, dat de kennis van een aandeel in Christus die wij verdedigen, zou bestaan uit het ijdele en ongegronde vertrouwen dat vele goddelozen, onwetende atheïsten willen handhaven. Velen belijden bedrieglijk van Hem dat Hij hun Vader is, Joh. 8:41, en velen zien uit naar de hemel, zoals de dwaze maagden (Matth. 25:12), die zich daarin bedriegen. En toch moet gij hierom niet denken dat alle kennis van een aandeel misleiding en uit de lucht gegrepen is, al is het waar dat deze dwazen bedrogen zijn uitgekomen, want terwijl duizenden bedrogen worden, kunnen sommigen op goede en degelijke gronden zeggen: "Wij weten dat wij uit God zijn, en dat de gehele wereld ligt in het boze" (1 Joh. 5:19).

Note - De vertaler J. Valk uit Leersum merkt in zijn voorwoord het volgende op over dit kostelijke werkje van William Guthrie (leerling van Samuel Rutherford): Van de bekende en geleerde dr. John Owen wordt gezegd dat hij bij een zekere gelegenheid

een klein verguld exemplaar van dit werk uit zijn binnenzak haalde, en tegen een Schotse predikant zei: "Deze schrijver acht ik een van de grootste godgeleerden te zijn geweest die ooit geschreven hebben. Het is mijn klein vademecum (= ga met mij) en ik draag het met het Griekse Nieuwe Testament altijd bij mij. Ik heb verscheidene folio's geschreven, maar in dit boekje is meer godgeleerdheid dan in die alle." Dr. Thomas Chalmers, hoogleraar theologie te Edinburgh in de tijd van Robert Murray McCheyne, zei ervan dat dit het beste boek was dat hij ooit had gelezen.

Thomas Boston: Verzekerdheid in het geloof is niet noodzakelijk voor het wezen van een christen. Iemand kan het ware geloof bezitten en toch de volle verzekerdheid missen. Iemand kan door de nevelen heen naar de hemel gaan, zonder te weten of hij wel gaat. We lezen over sommigen die met de vreze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren, Hebr. 2:15. Ons behoudt hangt af van onze staat, niet van onze kennis ervan.

DJK - Zeer velen in onze dagen gaan hier helaas een verkeerde kant mee uit. Die hier dwaalt, die dwaalt tot zijn eeuwig zielsverderf. Hierom zeiden de oudvaders zo menigmaal tot ernstige vermaning tegen zielen die deze kennis veinsden te weten: weten om te weten is slechts ijdele eer, maar tot nadere vertroosting tegen Gods verlore kinderen die hun zielsverlossing niet voor een verlossing durven houden: overdenken hetgeen u mag weten door een waar geschonken geloof in Jezus Christus is een evangelische plicht. Het gaat hier dus kort samengevat over zielen die wel weten in Wien zij geloofd hebben, en ook met welke hemelse liefde dit gepaard ging, maar door onwetendheid en pure onkunde niet weten of dit gelovig zien des geloofs op Hem, hoe gering en zwak van kracht dit ook was geweest, rechtvaardigend van aard was. Dat het hemelse vrederijk die toen voor enige tijd in hun harten overbleef de eerste vrucht was van Gods vergevende liefde in en door Jezus Christus, weten ze ook niet. Zo is dan de liefde de vervulling der wet, Rom.13:10. William Guthrie en Thomas Boston maken hier dus op een pastorale wijze onderscheid tussen de zekerheid des geloofs in het hart, en de volle verzekerdheid des verstands waarover wij op grond van Gods Woord op onze website het volgende geschreven hebben:

Er is onderscheid tussen de zekerheid in het hart en de volle verzekerdheid des verstands. Met het hart gelooft men tot rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid. Hierover spreekt de HC in zondag 7, dit geloof behelst een zeker weten en een vast vertrouwen dat niet alleen anderen maar ook mij vergeving van zonden geschonken is. Dit is de zekerheid in het hart van een verlore zondaar, hetgeen vrucht is van het zaligmakende geloof gewerkt door God den Heilige Geest in het uur der minne. Er is echter ook een verzekerdheid des verstands wanneer een verlore zondaar deugd en kennis bij zijn geschonken geloof heeft gevoegd, opdat hij na enige tijd en geestelijke opwas ook verstandelijk ten volle mag verstaan, en verwaardigd wordt om vanuit het Woord te kunnen verklaren, hetgeen hij voorheen met zijn hart mocht geloven en omhelzen. Hier kan een zondaar vanuit de rechtvaardigingsleer der

apostelen op zakelijke wijze verstandelijk verklaren bijvoorbeeld hoe hij met Christus een plant werd in Zijn kruisdood en een plant in Zijn opstanding, toen hij in Hem werd ingelijfd door geestelijke afsnijding en inlijving. Gaat de zekerheid van het hart dan buiten het verstand om? Nee beslist niet, want het geloof is door het gehoor door het Woord Gods. Maar met eerbied gesproken staat het verstand van een verlore zondaar even stil vanwege het grote wonder aan zijn ziel verheerlijkt is geworden. Hij weet in Wien hij geloofd heeft, hij weet hoe de vloek der wet van hem week en hoe de hemelse vrede in zijn hart indaalde, hij weet hoe hij verloren ging en behouden werd toen Christus tussen trad in het dodelijkst tijdsgewricht, maar mist vaak nog de woorden van de zaken om dit wonder van genade op zakelijke wijze verstandelijk uiteen te zetten gelijk de apostelen in hun zendbrieven. Een kind gebruikt een omhaal van woorden wat een vader in enkele bewoordingen zeggen kan. Wanneer de vrede en de eerste liefde enigszins beginnen te wijken, en het farizeïsme en de duivelen uit de hel de verheerlijkte genade in zo'n verlore zondaar verdacht pogen te maken bij God, is zo'n ziel spoedig terneer geslagen en begint aanvankelijk te twijfelen over zijn aandeel in Jezus Christus. Om geestelijk vaster te staan is het hem tot nut en vertroosting dat hij zijn zinnen geestelijk met vaste spijs oefent tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads, lees Hebr. 5:12-14 en Efeze 6 over de wapenrusting des geloofs, en derhalve onder biddend opzien meer kennis bij zijn geloof voegt. Weten om te weten is ijdele eer, maar overdenken hetgeen wij door een waar geloof weten is een evangelische plicht van een christen. Vele kinderen Gods zijn hier slordig in of verzaken dit, en helaas weinig dominees in onze dagen preken hierover. Lees 2 Petrus 1:5-12: "Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus. Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden. Daarom, broeders, benaastigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker, Jezus Christus. Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt."

Een toepasselijk wijs woord van C.H. Spurgeon

In de tweede plaats wordt de Geest Gods de Geest der wijsheid genoemd, en in die hoedanigheid hebben wij Hem dringend nodig, omdat kennis gevaarlijk kan zijn als ze niet gepaard gaat met wijsheid, die de kunst is om hetgeen wij weten recht te gebruiken. Het is even belangrijk het Woord van God goed uit te delen als ten volle te verstaan. Sommigen immers, die een deel van het Evangelie goed hebben begrepen, hebben aan dat ene deel een te grote nadruk gegeven en daardoor een verwrongen christendom voorgesteld, tot schade van hen, die dat hebben aangenomen, omdat deze als gevolg daarvan op hun beurt er ook weer een verdraaide voorstelling van hebben gegeven. Iemands neus is een belangrijk deel van zijn gelaat, maar het is mogelijk deze zo groot te tekenen, dat ogen en mond en al het andere hun betekenis